

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 22. jūlijā
(OR. en)

12503/24

ENT 140
MI 717
COMPET 817
CHIMIE 56
AGRI 583
SAN 460
DELECT 135

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsektāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 18. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsektāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2024) 4826 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (15.7.2024), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1009 groza attiecībā uz bionoārdāmības kritērijiem, kuri piemērojami apvalkotājvielām un ūdeni aizturošiem polimēriem

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2024) 4826 *final*.

Pielikumā: C(2024) 4826 *final*

Briselē, 15.7.2024.
C(2024) 4826 final

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(15.7.2024),

**ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1009 groza attiecībā uz
bionoārdāmības kritērijiem, kuri piemērojami apvalkotājvielām un ūdeni aizturošiem
polimēriem**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

2019. gada 5. jūnijā Eiropas Parlaments un Padome pieņēma Regulu (ES) 2019/1009, ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus¹. Regula (ES) 2019/1009 Komisijai uzliek pienākumu novērtēt bionoārdāmības kritērijus attiecībā uz noteiktiem polimēriem, ko ES mēslošanas līdzekļos izmanto, lai kontrolētu barības elementu izdalīšanos (“apvalkotājvielas”) vai palielinātu mēslošanas līdzekļu ūdensietilpību vai samitrināmību (“ūdeni aizturoši polimēri”).

Šī deleģētā regula, pamatojoties uz ārēja pētījuma secinājumiem², noteic apvalkotājvielu un ūdeni aizturošu polimēru bionoārdāmības kritērijus.

2. PIRMS AKTA PIEŅEMŠANAS NOTIKUSĪ APSPIEŠANĀS

Komisijas ekspertu grupa mēslošanas līdzekļu jautājumos (E01320) ar dalībvalstīm apspriedās saskaņā ar noteikumiem, kas izklāstīti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³.

Sīkāka informācija par šo apspriešanos atrodama 2022. gada 24. oktobra, 2023. gada 18.–19. aprīļa un 2024. gada 15.–16. aprīļa sanāksmju protokolos, kā arī dažādos ieinteresēto personu nostājas dokumentos, kas publiski pieejami grupas *CIRCABC* lapā, un tiem var piekļūt, izmantojot šo saiti:

<https://circabc.europa.eu/ui/group/36ec94c7-575b-44dc-a6e9-4ace02907f2f/library/b8e01334-4d39-445d-bf4e-589356d55b1f>.

Dalībvalstis un ieinteresētās personas šīs deleģētās regulas pieņemšanu lielā mērā atbalstīja.

Deleģētās regulas projekts kopā ar četriem citiem deleģēto regulu projektiem atsauksmju saņemšanas nolūkā bija publicēts Labāka regulējuma portālā. Kopumā tika saņemtas 49 atsauksmes.

Četras ieinteresētās personas uzskatīja, ka 48 mēneši, kuros jāpanāk bionoārdīšanās, ir pārāk ilgs laiks. Divas no tām uzskatīja, ka kritēriji būtu jāsalāgo ar kritērijiem, kas noteikti Regulā (EK) Nr. 1907/2006⁴, kura grozīta ar Komisijas Regulu (ES) 2023/2055⁵ (turpmāk “*REACH*”).

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1009 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus, un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1069/2009 un (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Regulu (EK) Nr. 2003/2003 (OV L 170, 25.6.2019., 1. lpp.).

² Pētījums, kurā novērtē bionoārdāmības kritērijus attiecībā uz polimēriem, ko ES mēslošanas līdzekļos izmanto par apvalkotājvielām vai ūdensietilpības vai samitrināmības uzlabošanas nolūkā, un attiecībā uz mulčas plēvē. ISBN 978-92-68-05051-7; doi:10.2873/23399.

³ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁵ Komisijas Regula (ES) 2023/2055 (2023. gada 25. septembris), ar ko attiecībā uz sintētisko polimēru mikrodaļiņām groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1907/2006, kura attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) (OV L 238, 27.9.2023., 67. lpp.).

ierobežojums, kas piemērojams ar nolūku pievienotai mikroplastmasai”). Izmaiņas šajā deleģētajā regulā ieviestas netika. Pirmkārt, 48 mēnešu termiņš ir jau noteikts Regulā (ES) 2019/1009. Otrkārt, *REACH* ierobežojums, kas piemērojams ar nolūku pievienotai mikroplastmasai, apvalkotājvielas un ūdeni aizturošus polimērus neaptver, jo tie ir polimēri, kas bionoārdās lēni, un tieši šī īpašība ļauj tiem pildīt konkrēto funkciju.

Viena ieinteresētā persona izteica bažas par temperatūru, kādā polimēriem reālos apstākļos bioloģiski jānoārdās, un skaidroja, ka vidējā augsnes temperatūra dažās dalībvalstīs ir krietni zemāka par deleģētā akta projektā minēto temperatūru 25 °C. Izmaiņas ieviestas netika, jo šī temperatūra ir relevanta tikai materiālu testēšanai laboratorijas apstākļos. Atbalsta pētījumā tika novērtēta polimēru uzvedība un konstatēts, ka tie bioloģiski noārdīsies dažādās ES augsnēs un klimatiskajos apstākļos.

Viena ieinteresētā persona uzskatīja, ka paātrināta testēšana nebūtu pieļaujama. Tā kā standartapstākļos veikta testēšana varētu aizņemt pat četrus gadus, tomēr tika atzīts par lietderīgu ieviest paātrinātas testēšanas nosacījumus. Šis noteikums ir salāgots arī ar *REACH* ierobežojumu, kas piemērojams ar nolūku pievienotai mikroplastmasai.

Viena ieinteresētā persona puda nopietnas bažas par bionoārdāmības kritērijiem, kādi izpildāmi ūdens vidē. Izmaiņas ieviestas netika. Lai gan pieejamās testēšanas metodes uzticamus rezultātus var nodrošināt par laiku, ne ilgāku par 12 mēnešiem, uz atbalsta pētījuma konstatējumu pamata var droši pieņemt, ka bionoārdīšanās ūdens vidē turpināsies arī pēc 12 mēnešu perioda.

Viedokļi dalījās attiecībā uz vajadzību ieviest marķēšanas prasības attiecībā uz apvalkotājvielas un ūdeni aizturošus polimērus saturošu ES mēslošanas līdzekļu lietošanu virszemes ūdensobjektu tuvumā. Daži respondenti uzskatīja, ka šāda marķēšanas prasība nav vajadzīga, jo nav riska, daži uzskatīja, ka tā nav efektīvs veids, kā novērst risku, ka polimēri varētu izskaloties ūdenī. Pamatojoties uz saņemtajām atsauksmēm, marķēšanas prasība tika nedaudz pārskatīta, lai sasauktos ar valsts noteikumiem, kas nosaka, kādas buferjoslas jāievēro, lietojot mēslošanas līdzekļus. Etiķetē būtu jānorāda minimālā buferjosla, kas jāievēro, ja atbilstošu valsts noteikumu nav.

Viena ieinteresētā persona uzskatīja, ka dabiska polimēra definīcija ir pārāk ierobežojoša. Izmaiņas akta projektā ieviestas netika, jo mērķis ir saglabāt jēdzienu saskanību ar Regulā (EK) Nr. 1907/2006 dotajām definīcijām.

Par deleģētās regulas projektu tika paziņots, arī pamatojoties uz Nolīguma par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā 2. panta 9. punkta 2. apakšpunktu.

3. DELEĢĒTĀ AKTA JURIDISKIE ASPEKTI

Ar šo deleģēto aktu groza Regulas (ES) 2019/1009 II un III pielikumu. Šā deleģētā akta juridiskais pamats ir Regulas (ES) 2019/1009 42. panta 1. punkts.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(15.7.2024),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1009 groza attiecībā uz bionoārdāmības kritērijiem, kuri piemērojami apvalkotājvielām un ūdeni aizturošiem polimēriem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/1009 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus, un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1069/2009 un (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Regulu (EK) Nr. 2003/2003¹, un jo īpaši tās 42. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Regula (ES) 2019/1009 noteic noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus. Atbilstīgi prasībām, kas minētās regulas II pielikumā noteiktas attiecībā uz 9. komponentmateriālu kategoriju, ES mēslošanas līdzekļi drīkst saturēt polimērus, ko izmanto, lai kontrolētu barības elementu izdalīšanos (“apvalkotājvielas”), polimērus, ko izmanto, lai palielinātu ES mēslošanas līdzekļa ūdensietilpību vai samitrināmību (“ūdeni aizturoši polimēri”), vai polimērus, ko izmanto par saistvielām. Apvalkotājvielas jo īpaši izmanto kontrolētas izdalīšanās mēslošanas līdzekļu ražošanā. To mērķis ir barības elementus augiem darīt pieejamus lēni un vajadzīgajā laikā un tādējādi mazināt barības elementu izskalošanos. Šādu līdzekļu izmantošana ir ļoti svarīga, lai sasniegtu Komisijas paziņojumā par stratēģiju “No lauka līdz galdam”² noteikto mērķrādītāju – barības elementu zudumus samazināt par vismaz 50 %, vienlaikus nodrošinot, ka augsnes auglība nepasliktinās. Ūdeni aizturošus polimērus drīkst izmantot arī citu kategoriju ES mēslošanas līdzekļos, piemēram, augsnes ielabotajos un augu augšanas substrātos. Šādi polimēri cita starpā tieši veicina ilgtspējīgu ūdens izmantošanu lauksaimniecībā. Augu augšanas substrātos drīkst izmantot saistvielas uz polimēru bāzes. Šādus substrātus nav paredzēts izmantot saskarē ar augsni.
- (2) Visur klātesoši sintētisko vai ķīmiski modificētu dabisko polimēru sīkie fragmenti, kuri nešķīst ūdenī, kuri noārdās ļoti lēni un kurus var viegli norīt dzīvnie organismi, rada bažas par to vispārējo ietekmi uz vidi un, iespējams, uz cilvēka veselību. Jo īpaši tas attiecas uz polimēriem, kas ar nolūku pievienoti ES mēslošanas līdzekļiem un pēc tam nonāk vidē. Lai reaģētu uz šīm vispārējām bažām, Komisija ir pieņēmusi Regulu

¹ OV L 170, 25.6.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj>.

² Komisijas paziņojums “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020) 381 final, 2020. gada 20. maijs).

(ES) 2023/2055³, ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1907/2006⁴ ievieš vispārēju ierobežojumu, ko piemēro sintētisko polimēru mikrodaļiņu laišanai tirgū. Uz dažu veidu polimēriem (piemēram, ķīmiski nemodificētiem dabiskiem polimēriem) un polimēriem, kas atbilst noteiktiem bionoārdāmības vai šķīdības kritērijiem, vispārējais ierobežojums neattiecas, un tos drīkst laist tirgū arī turpmāk.

Regula (ES) 2019/1009 Komisijai uzliek pienākumu līdz 2024. gada 16. jūlijam novērtēt bionoārdāmības kritērijus, kuri piemērojami apvalkotājvielām un ūdeni aizturošiem polimēriem, ko izmanto par ES mēslošanas līdzekļu komponentmateriāliem. Līdz ar to ES mēslošanas līdzekļi no Regulā (EK) Nr. 1907/2006 noteiktā vispārējā ierobežojuma tvēruma ir izslēgti.

Apvalkotājvielām un ūdeni aizturošiem polimēriem piemērojamos bionoārdāmības kritērijus un testēšanas metodes, ar kādām pārbauda atbilstību minētajiem kritērijiem, Komisija ir novērtējusi ar ārēja pētījuma ("pētījums")⁵ palīdzību.

- (3) Pētījuma gaitā tika izstrādāts rīks, ar kuru polimēru uzvedību bionoārdāmības ziņā prognozē, izmantojot matemātisku modeli un parādot korelāciju starp bionoārdāmību testēšanas apstākļos un dabiskā vidē, kas ir dažādiem Savienības reģioniem reprezentatīva. Tādējādi pētījumā tika novērtēti dažādi faktori, piemēram, augsnes temperatūra, augsnes pH, augsnes ūdens saturs, ūdens temperatūra, un citi – ar polimēra īpašībām saistīti – faktori (ķīmiskā struktūra, kristāliskums, virsma un biezums). Pētījumā tika izteikti priekšlikumi par to, kādi bionoārdāmības kritēriji piemērojami augsnēs un ūdenī.
- (4) Būtu jānosaka bionoārdāmības kritēriji, kas piemērojami augsnes vidē (galvenais vides segments, kurā mēslošanas līdzekļus lieto) un ūdens vidē (kad konstatēta izskalošanās vai cita nejauša klātesība virszemes ūdensobjektos).

Runājot par bionoārdīšanos augsnēs, par komponentmateriāliem būtu jāatļauj izmantot tikai tādus polimērus, kas galīgu noārdīšanos vai mineralizāciju var sasniegt 48 mēnešu laikā pēc funkcionalitātes perioda beigām. Lai testēšanas periodu saīsinātu, būtu jāatļauj paātrinātas testēšanas metode. Pētījums ir parādījis pietiekami labu korelāciju starp reālajiem apstākļiem un testēšanas apstākļiem, kuros izmanto temperatūru virs 25 °C. Testēšana augstākā temperatūrā, piemēram, 37 °C, izpaužas ar straujāku bionoārdīšanās ir straujākas, taču tādos aspektos kā mikrobioloģija un no vides atkarīgie faktori reālos apstākļos joprojām ir uzskatāma par pieņemamu. Pētījumā izstrādātā Augsnes rīka rezultāti ir parādījuši, ka konkrētos gadījumos testēšanas periodu varētu saīsināt. Tāpēc kā vēl viena iespēja pierādīt galīgu

³ Komisijas Regula (ES) 2023/2055, ar ko attiecībā uz sintētisko polimēru mikrodaļiņām groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1907/2006, kura attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) (OV L 238, 27.9.2023., 67. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj>).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/2014-04-10>).

⁵ Pētījums, kurā novērtē bionoārdāmības kritērijus attiecībā uz polimēriem, ko ES mēslošanas līdzekļos izmanto par apvalkotājvielām vai ūdensietilpības vai samitrināmības uzlabošanas nolūkā, un attiecībā uz mulčas plēvēm. ISBN 978-92-68-05051-7; doi:10.2873/23399.

noārdīšanos vai mineralizāciju 90 % apmērā būtu jāievieš paātrināta testēšana 37 °C temperatūrā un ar konkrētiem nosacījumiem.

- (5) Nosakot ūdens vidē piemērojamās bionoārdāmības kritērijus, būtu jāņem vērā polimēra funkcija un pieejamās testēšanas metodes. Polimēra funkcijas sakarā jānorāda, ka apvalkotājvielu vai ūdeni aizturošu polimēru funkcija caurmērā 6–9 mēnešus ir, attiecīgi, nodrošināt barības elementu lēnu izdalīšanos augsnē vai palielināt ūdensietilpību. Tātad minētie polimēri ir izstrādāti tā, lai tie dažādu augšnes faktoru, piemēram, ūdens, iedarbībā lēnām noārdītos. Bionoārdīšanās, kas minētajā funkcionalitātes periodā augsnē neizbēgami notiek, būtu jāierobežo, lai polimērs aizvien varētu pildīt savu funkciju. Testēšanas metodes, kas pieejamas attiecībā uz bionoārdāmību ūdenī, nodrošina uzticamus rezultātus par 12 mēnešu periodu. Tātad stingrie kritēriji, kas Deleģētajā regulā (ES) 2023/2055 noteikti attiecībā uz ūdens vidi, nelabvēlīgi ietekmētu augsnē bionoārdāmo apvalkotājvielu un ūdeni aizturošo polimēru galveno funkciju. Tāpēc testēšanas periodā bionoārdāmības kritēriji ūdens vidē būtu jānosaka zemākā līmenī, kas tomēr būtu pietiekami augsts, lai nodrošinātu, ka polimēru uzkrāšanās ūdens vidē nenotiek. Pieņem, ka pēc 12 mēnešu testēšanas perioda bionoārdīšanās process turpināsies un 48 mēnešos pēc funkcionalitātes perioda beigām noārdīšanās sasniegs 90 %. Lai gan ar esošajām testēšanas metodēm šādu galīgu noārdīšanos pierādīt nevar, šis pieņēmums tomēr ir drošs, jo materiāla bionoārdīšanās potenciāls jau ir pierādīts un uz materiālu turpinās iedarboties tie paši vides faktori.
- (6) Reālos apstākļos ES mēslošanas līdzekļus, kas satur apvalkotājvielas un ūdeni aizturošus polimērus, ir paredzēts lietot augsnē. Ūdens vidē nonākt tiem nevajadzētu. Lai gan izskalošanas pilnībā izslēgt nevar, iespējamie riski ūdens videi ir mazāki, jo attiecīgie polimēri ūdensobjektos nonāktu tikai pēc tam, kad jau būtu sākuši noārdīties augsnē. Lai iespējamās riskus ierobežotu vēl vairāk, būtu jāievieš marķēšanas prasība, kas galalietotājus brīdina mēslošanas līdzekli nelietot virszemes ūdensobjektu tiešā tuvumā un saskaņā ar valsts pasākumiem par mēslošanas līdzekļu lietošanu liek uzturēt buferjoslas. Ja šādu noteikumu nav, būtu jāievēro vismaz trīs metrus plata buferjosla.
- (7) Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un saskaņā ar prasībām, kas kritērijiem noteiktas Regulas (ES) 2019/1009 42. panta 6. punktā, būtu jāuzskaita testēšanas metodes, ar kādām pierāda atbilstību bionoārdāmības kritērijiem. Šādas testēšanas metodes ir noteiktas Eiropas vai starptautiskajos standartos, tātad ir uzticamas un reproducējamās.
- (8) Attiecībā uz polimēriem, ko izmanto par saistvielām, Komisija ir saņēmusi informāciju par bionoārdāmu polimēru izmantošanu par saistvielām. Ja šādi polimēri atbilst nosacījumiem, kas noteikti pie kategorijas “CMC 1” piederošiem polimēriem, tie vidiskas bažas nerada, un īpašas marķēšanas prasības attiecībā uz šādiem polimēriem saturošu ES mēslošanas līdzekļu lietošanu un likvidēšanu nav pamatotas un nebūtu jāpiemēro.
- (9) Regulu (ES) 2023/2055 nacionālā līmenī atļautiem mēslošanas līdzekļiem sāk piemērot no 2028. gada 17. oktobra. Lai panāktu saskaņotību un dotu pietiekami daudz laika pielāgoties ar šo regulu ieviestajām prasībām attiecībā uz polimēru bionoārdāmību, būtu jāpiemēro tāds pats pārejas periods,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) 2019/1009 groza šādi:

- (1) regulas II pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas I pielikumu;
- (2) regulas III pielikumu groza saskaņā ar šīs regulas II pielikumu.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Tās I pielikumu un II pielikuma 1. punktu piemēro no 2028. gada 17. oktobra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 15.7.2024

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN*